

Sayı : 4687
Tarih : 29.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri ülke gündeminin en önemli meselelerinden birisi olup pandemi sürecinde hukuki başvuru mekanizmalarının uygulanmaması ve yeni infaz düzenlemesinin hayata geçmesi sonucu gerçekleşen tahliyeler, mağduriyetleri katlamıştır. Bu bahisle pandemi sürecinde başvuru mekanizmalarının işletilmemesinden kaynaklı olan ve infaz yasasının getirdiği tahliyelerin artırdığı kadın cinayetlerinin ve şiddet verilerinin tespiti, incelenmesi, sebep ve sonuçlarının araştırılması ile alınacak tedbirlerin acilen belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.29.05.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

GEREKÇE

Kadına yönelik şiddet vakaları ne yazık ki ülkenin temel gündemlerinin başında gelmektedir. Bu gündem, pandemi sürecinde çeşitli başvuru ve yargı mekanizmalarının işletilmemesinden kaynaklı olarak daha da vahim bir noktaya gelirken, yeni infaz yasasının yarattığı tahliyeler şiddeti artıran önemli bir unsura dönüşmüştür.

Kamuoyuna yansıyan verilere göre yeni infaz düzenlemesinin Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesinin ardından 15 Nisan – 5 Mayıs dönemini kapsayan 20 günlük dönemde Alo 183 hattına 2 bin 506 başvuru yapılmıştır. Bu veri aynı zamanda kadına şiddet faillerinin tahliye edilmesinin yarattığı sakıncayı da gözler önüne sermektedir. Pandemi ilanının ardında yurttaşların evlerinde kalmasına yönelik tedbirlerin kadınları olumsuz etkilediği bilinmektedir. Kadınların maruz kaldıkları şiddete yönelik başvuru mekanizmalarının işletilmesi yönündeki yaygın talep iktidar tarafından karşılanmadığı gibi şiddet faillerinin tahliye edilerek yeniden şiddet uyguladıkları evlerine dönmelerine ilişkin süreç kadın cinayetlerindeki artışın birincil sebebi, tüm çağrılara rağmen önlem almayan idare ise cinayetlerin birincil sorumlusu konumundadır.

Kadın cinayetlerinin artmasına dair toplumda oluşan kaygıya karşılık İçişleri Bakanlığı bir takım verileri kamuoyu ile paylaşmıştır. Bakanlıktan yapılan açıklamada; yılın 4 aylık döneminde meydana gelen kadın cinayetlerinin, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36 düştüğü, Türkiye'de ilk Kovid-19 vakasının görülmeye

başlandığı 11 Mart'tan önceki ve sonraki 70 günlük dönem kıyaslandığında ise polis/jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen aile içi ve kadına yönelik şiddet olay sayısında yüzde 7'lik, hayatını kaybeden kadın sayısında yüzde 31'lik azalma görüldüğü belirtilmiştir. Söz konusu düşüş verilerinin, kadınların 183 hattına ulaşamaması, HSK tarafından yapılan 6284 No' lu yasanın bu dönemde askıya alınabileceğine dair açıklama gibi kadınların yöneldiği en etkin başvuru mekanizmalarının işletilmemesinin verilere yansımaları dikkate değerdir. Esasen bakanlık tarafından yapılan açıklamada yer alan düşüşe dair veriler; kadınların etkin başvuru mekanizmalarını kullanamamalarının bir neticesidir. Yani bu veriler, erkek şiddetindeki azalmanın değil, devletin gerekli mekanizmaları işletmemesinin bir sonucudur. Evde yahut kapalı mekanlarda kalmanın etkisi olarak, şiddet uygulayanla şiddete maruz kalanların aynı mekanda kalma zorunluluğu şiddeti artırırken, kadınların şikayet mekanizmalarına erişimini de engellemektedir. Bu nedenle ev içi şiddet artarken, bunun kayıt altına alınamaması, şiddetle mücadele yöntemlerini sınırlandırmaktadır.

İhlallerin giderilmesi için; pandemi döneminde ekonomik ve sosyal açıdan kadınların güçlendirilmesi, işlerinden edilmiş kadınların iş güvencelerinin sağlanması, kadınların ev içi şiddete uğramalarını engelleyici tedbirler alınarak başvuru mekanizmalarının çoğaltılması, yapılan başvurulara ilişkin gerekli koruma tedbirlerinin alınması, şiddet uygulama riski bulunan kişilerin uzaklaştırılması, şiddet uygulayan hakkında gerekli cezai işlemin uygulanması, faille mağdurun aynı mekanda bulundurulmaması, İstanbul Sözleşmesinin uygulanması, 6284 Sayılı yasanın uygulanması, sığınma evlerine yapılan başvuruların kabul edilmesi, adliye ve kolluğun şiddet başvurularında tam zamanlı ve etkin çalışma yürütmesi şeklindeki talepler sürekli surette dile getirilmiş olmasına karşın ilgili bakanlıklar gerekli önlemleri almamıştır. Dahası şiddet faillerinin tahliyeleri sağlanarak adeta şiddet meşrulaştırılmıştır. Tüm bunlar erkek şiddetini artırırken, bir de verilerin sağlam tutulmaması, topluma sanki şiddet verilerinde azalma yaşıyormuş izlenimi verilmesi ne yazık ki tehlikeyi büyütmemektedir. Her gün onlarca kadın erkek şiddetinin mağduru olarak sokak ortasında can verirken; ne yargı, ne iktidar gereğini yapmamakta direnmektedir. Üstelik yargı mercilerinin ve hükümetin yaklaşımı ile bu olgular meşru kılınmaktadır.

Erkek şiddetinin vardığı boyutlara ilişkin çeşitli kadın örgütleri ile sivil oluşumların yaptıkları araştırmalar neticesinde elde edilen bulgular meselenin dikkatlice ve acil bir biçimde çözüme kavuşması gerekliliğini sürekli hatırlatmaktadır. Mevcut iktidarın, iktidarda olduğu dönem boyunca erkek şiddeti vakalarındaki artışın nedenleri araştırılmak yerine konunun manipüle edilmesi yahut gizlenmesi ile sorumluluk alınmaması ise meselenin tartışılması gereken bir diğer boyutudur.

Bu bahisle meclis bünyesinde infaz yasasının şiddetin artmasına dair etkileri ve pandemi sürecinde alınmayan önlemlerin belirlenmesi ve acil önlemlerin tespiti için bir araştırma komisyonu teşkil edilmelidir.